

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului depus de avocatul Eugeniu Glușcenco în interesele lui Veaceslav Onofriiciuc și admiterea recursului depus de Autoritatea Națională de Integritate

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Veaceslav Onofriiciuc împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil,

împotriva deciziei din 02 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău

(Dosarul nr. 3ra-802/24
NR. PIGD2-21156944-01-3ra-18092024)

Evaluarea conflictului de interese și proporționalitatea sancțiunilor aplicate de Autoritatea Națională de Integritate.

Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, jud. V. Chisilița,
Curtea de Apel Chișinău, jud. Gh. Mîra, Gr. Dașchevici, A. Bostan

19 decembrie 2025
Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de avocatul Eugeniu Glușenco în interesele lui Veaceslav Onofriiciuc și recursul depus de Autoritatea Națională de Integritate,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Diana Stănilă,

Oxana Parfeni, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 25 octombrie 2021, Veaceslav Onofriiciuc a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

2. În motivarea acțiunii, reclamantul Veaceslav Onofriiciuc a indicat că, conform rezultatelor alegerilor locale din 20.10.2019 și a hotărârii Judecătorei Chișinău din 31.10.2019 privind validarea rezultatelor alegerilor, Iuri Onofriiciuc, a fost ales în calitate de primar al or. Vadul lui Vodă, iar reclamantul în calitate de consilier în Consiliul or. Vadul lui Vodă din partea Partidului Socialiștilor. Reclamantul este fiul lui Iuri Onofriiciuc.

3. Din anul 2019 și până în iulie 2021 (când au avut loc alegerile parlamentare anticipate) nu a existat absolut nici o problemă în activitatea reclamantului în calitate de consilier local în autoritatea administrativ-teritorială în care tatăl său exercită mandatul de primar, mai ales în situația în care consiliul local este format din 15 consilieri, reprezentanți ai 4 partide politice (PS, PAS, DA, PD), dintre care 10 mandate aparțin Partidului Socialiștilor.

4. Reclamantul a mai indicat că, la 19.02.2021 a avut loc ședința consiliului local, pentru care, drept președinte al ședinței, a fost propus și ulterior ales reclamantul. La ședința din 19.02.2021 s-a aprobat ordinea de zi cu lista proiectelor de decizii în număr de 46, printre care și proiectul deciziei nr. 1/11 cu privire la delegarea împuternicirilor pentru a reprezenta autoritatea publică locală în ședințele de judecata din partea consiliului a funcționarilor Primăriei, în număr de 5 persoane, printre care și primarul; proiectul deciziei nr. 1/24 privind delegarea atribuțiilor primarului în vederea repartizării fondului de rezervă în cazuri excepționale și în vederea deplasărilor reprezentanților APL și a consilierilor peste hotarele RM, cât și proiectul deciziei nr. 1/40 privind formarea comisiei de licitație, având în componență și primarul localității. În consecință, toate cele 3 proiecte de decizii au fost votate unanim de către consilieri.

5. A indicat reclamantul că, la 12.07.2021 (a doua zi după alegerile parlamentare anticipate) reclamantul a fost contactat de o persoană care s-a

prezentat drept Viorica Zaharia, jurnalistă de la portalul www.moldovacurata.md, pentru a comenta presupusul conflict de interese dintre reclamant și primar la adoptarea celor 3 decizii enunțate mai sus. La 14.07.2021 pe portalul <https://www.moldovacurata.md/> a fost publicat un articol vizavi de pretinsul conflict de interese admis de reclamant în legătură cu cele 3 decizii.

6. La 16.07.2021 pârâtul a înregistrat sesizarea „din oficiu” cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către reclamant, iar la 02.08.2021 a fost emis procesul-verbal de inițiere a controlului în privința reclamantului.

7. La 11.10.2021 inspectorul de integritate Iulia Boicu din cadrul Autorității Naționale de Integritate a emis actul de constatare nr. 327/27 prin care a decis: 1) Se constată că Veaceslav Onofriiciuc, exercitând funcția (mandatul) de consilier în cadrul Consiliului local Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, având interes personal rezultat din relațiile sale cu persoana apropiată - (tatăl) Iuri Onofriiciuc, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin: - nedeclararea în termenul legal a conflictelor de interese; - nesoluționarea conflictelor de interese reale; - participarea la procedura de vot și luarea deciziilor în privința tatălui său, Iuri Onofriiciuc, în cadrul ședințelor Consiliului local Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, din 19.02.2021, fapt prin care a admis consumarea conflictelor de interese; 2) Se sesizează Comisia Electorală Centrală, în vederea declanșării procedurii de revocare a mandatului dlui Veaceslav Onofriiciuc, consilier în cadrul Consiliului local Vadul lui Vodă, mun. Chișinău; 3) Se decede dl Veaceslav Onofriiciuc din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, inclusiv funcția de consilier, cu excepția altor funcții electorale, pe o perioadă de 3 (trei) ani de la data încetării mandatului sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese; 4) Se înscrie dl Veaceslav Onofriiciuc în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, de la data încetării mandatului sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

8. La 13 octombrie 2021 reclamantul a primit actul de constatare nr. 327/27 din 11 octombrie 2021.

9. Consideră Veaceslav Onofriiciuc, ca fiind ilegal actul de constatare nr. 327/27 din 11.10.2021, neîntemeiat și pasibil de a fi anulat, or reieșind din normele legale, legiuitorul a prevăzut două sancțiuni cumulative obligatorii pentru cazul de admitere a conflictului de interese, și anume încetarea imediată a mandatului (revocare, destituire) și interdicția de a ocupa funcții timp de 3 ani.

10. În acest fel ignorându-se principiul individualizării pedepselor, mai ales ținând cont de interpretarea excesiv de largă a noțiunii de conflict de interese, ceea ce duce la abuzuri din partea autorităților și la o practică judiciară neuniformă. Totodată, aplicând noțiunea de conflict de interese la prezentul caz, specifică că norma juridică prevăzută la art. 12 alin. (3) din Legea nr. 133/2016 impune anumite condiții pentru existența conflictului de interese, și anume: 1) existența unui interes personal și 2) acest interes personal trebuie să influențeze sau să poată influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului. Din actul contestat nu rezultă ce interes personal a avut reclamantul sau primarul (tatăl său) în urma adoptării deciziilor pretins conflictuale.

11. Menționează că decizia nr. 1/11 (privind delegarea împuternicirilor de a reprezenta interesele consiliului local în instanțele de judecată) și decizia nr. 1/40 (cu privire la formarea comisiei de licitație) au caracter repetitiv și sunt votate de fiecare nouă componentă a consiliului local constituită în urma scrutinului electoral. Decizia nr. 1/24 (privind delegarea atribuțiilor de repartizare a fondului de rezervă în cazuri excepționale) la fel are un caracter repetitiv și este votată de către consiliul local anual, după aprobarea bugetului, pentru a permite de a reacționa prompt și rapid în situațiile excepționale, excluzând pierderea de timp pentru a convoca ședința extraordinară a consiliului local privind modificarea și repartizarea fondului de rezervă în caz excepțional.

12. Toate deciziile enunțate mai sus nu au fost niște decizii primare, dar înaintea lor, existau alte decizii, cu același conținut, votate de componentele anterioare ale consiliului local. Deci, ca și prezentele decizii, deciziile anterioare se refereau tot la persoana primarului localității. Așadar, exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului reclamantului nu putea fi afectată, or, deciziile se refereau anume la persoana care deține mandatul de primar, respectiv, exista o singură opțiune de votare - anume a persoanei primarului, neexistând careva alternative.

13. Consideră reclamantul că un moment nu mai puțin important rezidă în aceea că deciziile enunțate au fost votate unanim de către toți consilierii, inclusiv cei din „opoziție” (din partea partidelor/blocurilor care nu dețin majoritatea). Corelativ, votul reclamantului nu decidea nimic. Mai mult, în rezultatul a niciunei decizii, primarul localității nu obținea careva avantaje patrimoniale. Executarea tuturor deciziilor era gratuită și era doar întru exercitarea mandatului de primar.

14. În altă ordine de idei, Actul de constatare a fost emis de o structură internă (fără personalitate juridică) a Inspectoratului de Integritate în numele ultimei și semnat de angajatul acesteia, în pofida faptului că funcțiile de exercitare a controlului averii și intereselor personale, controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese îi revin Autorității Naționale de Integritate în corespundere cu dispozițiile art. 5-6 din Legea nr.

132/2016. Mai mult, în conformitate cu art. 7 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 132/2016, Autoritatea Națională de Integritate constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

15. Pe cale de consecință, grație cadrului legal enunțat rezultă că actul de constatare se întocmește de inspectorul de integritate (art. 19 lit. g) din Legea nr. 132/2016), însă se emite din numele Autorității Naționale de Integritate și se semnează de conducerea ei (președinte, vicepreședinte). În acest context, urmează a se face diferență dintre sintagma „întocmire” și sintagmele „emitere, semnare” care dispun de o încărcătură semantică distinctă și nu urmează a fi confundate. De altfel, în acord cu art. 28 din Legea nr. 180 din 19.12.2011 cu privire la Comisia Națională de Integritate (abrogată), actul de constatare era emis de Comisia Națională de Integritate și semnat de președintele acesteia.

16. Mai indică reclamantul că, în sensul Legii nr. 133/2016 la identificarea celei mai bune soluții pentru rezolvarea unei situații de conflict real, urmează a fi luate în considerație primordial interesele organizației publice, interesul public, interesele legitime ale salariaților, nivelul și tipul funcției deținute de persoana în cauză, natura conflictului de interese, precum și alți factori. Prin urmare, la caz, se exclude existența interesului personal al reclamantului, ce influențează exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin, or, deciziile au fost votate unanim și votul reclamantului nu decidea nimic. În afară de aceasta, nu putea exista o alternativă în vederea adoptării deciziilor în favoarea altor persoane, or, există un singur primar, în persoana tatălui reclamantului.

17. Reclamantul a mai menționat că, nu în ultimul rând urmează a fi menționată „coincidența” că la un interval de 2 zile, portalul www.moldovacurata.md, finanțat de Fundația Soros Moldova, a publicat 2 „investigații” despre persoanele din cadrul Consiliului orașului Vadul lui Vodă, membri ai Partidului Socialiștilor, aflat în opoziția parlamentară. Urmare a ambelor „investigații” pârâtul imediat a întreprins controale.

18. Solicită, Veaceslav Onofriiciuc, anularea actului de constatare nr. 327/27 din 11 octombrie 2021 emis de către Iulia Boicu inspector de integritate din cadrul Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

19. Prin hotărârea din 24 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis acțiunea în contencios administrativ înaintată de Veaceslav Onofriiciuc împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil. S-a anulat

Actul de constatare nr. 327/27 din 11 octombrie 2021 emis de Autoritatea Națională de Integritate.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

20. La 25 mai 2023, Autoritatea Națională de Integritate a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 24 mai 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, iar la 11 ianuarie 2024 a depus cerere de apel motivată, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani din 19 octombrie 2022 și adoptarea unei noi decizii prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

21. Prin decizia din 02 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Autoritatea Națională de Integritate. S-a casat hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani din 24 mai 2023, emisă în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de către Veaceslav Onofriiciuc împotriva Autorității Naționale de Integritate, privind anularea actului administrativ individual defavorabil și s-a emis o nouă decizie prin care s-a admis parțial acțiunea înaintată de către Veaceslav Onofriiciuc împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil. S-au anulat pct. 2, pct. 3 și pct. 4 din Actul de constatare nr. 327/27 din 11 octombrie 2021. În rest acțiunea înaintată de către Veaceslav Onofriiciuc, s-a respins ca neîntemeiată.

22. În motivarea soluției, instanța de apel a conchis că, prima instanță a interpretat eronat normele de drept material.

23. Instanța de apel a notat că, apreciază critic argumentele reclamantului, precum că nu poate exista vreun conflict de interese, deoarece acesta nu a luat nici o decizie în privința tatălui său, ci doar a executat prevederile legale și deciziile majorității din consiliul local. Ori, modul de acționare și comportament al reclamantului, în calitatea sa de consilier local în cadrul Consiliului local Vadul lui Vodă, mun. Chișinău (subiect al declarării), în situații de conflicte de interese este reglementat expres la art. 12 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale.

24. Astfel, Completul judiciar a evidențiat că normele legale care reglementează comportamentul subiectului în materie de conflicte de interese reprezintă în sine norme imperative sau categorice adică cele de la dispoziția cărora nu se admite nici o derogare, sub sancțiune. Or, prin instituirea acestora legiuitorul nu a lăsat la discreția subiecților declarării latitudinea de a-și alege comportarea în ipoteza dată.

25. La caz, inspectorul de integritate întemeiat a constatat nerespectarea de către Veaceslav Onofriiciuc a acelor obligații imperative stabilite prin lege cu referire la modul, timpul de declarare și soluționare a situațiilor de

conflicte de interese în care se afla, respectiv abținerea de la luarea oricăror decizii și admiterea consumării conflictelor de interese propriu zise prin participarea la vot și adoptarea deciziilor în privința tatălui său.

26. Cu referire la încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, Completul judiciar a reținut prevederile art. 12 alin. (5), (7) și (10), art. 14 alin. (2) - (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, notând că Veaceslav Onofriiciuc a ignorat obligația legală de a declara în termen și soluționa conflictul de interese real deoarece, unica conduită legală care urma a fi întreprinsă de către reclamant a fost de a informa imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, în scris, că este afectat de conflict de interese reale în care s-a aflat, precum și de a se abține de la emiterea/semnarea actelor administrative.

27. Prin urmare, inspectorul de integritate întemeiat a conchis că, Veaceslav Onofriiciuc în perioada exercitării mandatului de consilier în cadrul Consiliului local Vadul lui Vodă, mun. Chișinău nu a prezentat Autorității Naționale de Integritate, careva declarații cu privire la conflictul de interese real în care s-a aflat în termenul și forma cerută de lege.

28. Astfel a conchis că, inspectorul de integritate întemeiat a constatat că Veaceslav Onofriiciuc, exercitând funcția (mandatul) de consilier în cadrul Consiliului local Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, având interes personal rezultat din relațiile sale cu persoana apropiată - (tatăl) Iuri Onofriiciuc a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin: nedeclararea în termenul legal a conflictelor de interese în conformitate cu art. 12 alin. (5) și alin. (7) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, nesoluționarea conflictelor de interese reale în conformitate cu art. 12 alin. (5), alin. (7) și alin. (10), art. 14 alin. (2) - (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, participarea la procedura de vot și luarea deciziilor în privința tatălui său, Iuri Onofriiciuc în cadrul ședințelor Consiliului local Vadul lui Vodă, mun. Chișinău din 19.02.2021.

29. Curtea de Apel Chișinău a subliniat că, pct. 1 al actului de constatare nr.327/27 din 11.10.2021, este întemeiat, iar acțiunea reclamantului în această parte urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

30. Cu referire la punctele 2, 3 și 4 din Actul de constatare nr.327/27 din 11.10.2021 instanța de apel a reținut că, inspectorul de integritate a omis să-și motiveze aceste sancțiuni aplicate intimatului, sub aspectul proporționalității.

31. A subliniat că, la aplicarea sancțiunii sub formă de privare a persoanei de dreptul de a exercita funcții publice sau funcții de demnitate publică, inspectorul de integritate urmează să motiveze, prin prisma principiului proporționalității, aplicarea unei astfel de sancțiuni, această concluzie derivând din prevederile art. 29 din Codul administrativ

32. De asemenea a notat că, proporționalitatea, constituie un element obligatoriu care reflectă în aplicare principiul legalității activității administrative. Controlul judiciar efectiv obligă instanța de contencios administrativ să verifice respectarea acestei axiome legale de către autoritățile publice.

33. Instanța de apel a evidențiat că, atunci când emite un act de constatare, inspectorul de integritate urmează să țină cont și de scopul Legii nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, așa cum acesta a fost reglementat de legiuitor în art. 1 alin. (2) și anume, instituirea măsurilor de prevenire și de combatere a îmbogățirii nejustificate, a conflictelor de interese, a stărilor de incompatibilitate, precum și a încălcării regimului juridic al restricțiilor și limitărilor.

34. Astfel, a concluzionat că la caz, sancțiunile aplicate de inspectorul de integritate, în mod evident aduc atingere drepturilor subiectului declarării, în special dreptului la muncă, la libera alegere a muncii și la protecția împotriva șomajului.

35. Totodată, la aplicarea acestor sancțiuni, inspectorul de integritate era obligat să țină cont de necesitatea aplicării și respectării principiului proporționalității, inclusiv, era obligat să-și motiveze soluția de aplicare a sancțiunilor, prin prisma scopului Legii nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

36. Or, în condițiile speței, din analiza actului de constatare întocmit în privința lui Veaceslav Onofriiciuc, nu rezultă că inspectorul de integritate ar fi examinat cel puțin situația prin prisma analizei principiului proporționalității, atunci când a dispus aplicarea sancțiunilor menționate în punctele 2, 3 și 4 din Actul de constatare în privința lui Veaceslav Onofriiciuc.

37. În ce privește pct. 5 al Actului de constatare nr.327/27 din 11.10.2021, instanța de apel a precizat că în acesta se menționează calea de atac: „Se aduce la cunoștința dlui Veaceslav Onofriiciuc, actul de constatare și se informează despre dreptul de a-1 contesta în termen de 15 zile de la primirea acestuia, în instanța de contencios administrativ (MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev,3, Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani)”, în acest sens fiind respectate prevederile art. 120 alin. (1) lit. h) și art. 124 Cod administrativ, în această parte Actul de constatare răspunzând exigențelor legale.

38. Prin urmare, instanța de apel a constatat că prima instanță nu a supus unei analize minuțioase și nu a verificat circumstanțele menționate, care, însă, necesitau a fi examinate, prin prisma cadrului legal aplicabil la caz, întru clarificarea tuturor aspectelor importante pentru soluționarea cazului dat. Astfel, a constatat că concluziile instanței de fond sunt greșite, iar soluția adoptată - neîntemeiată, reieșind din interpretarea eronată a situației de fapt cât și a prevederilor legii.

39. Curtea de Apel Chișinău a ajuns la concluzia de a admite apelul depus de către Autoritatea Națională de Integritate, a casa integral hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani din 24 mai 2023, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie admisă parțial acțiunea înaintată de către Veaceslav Onofriiciuc, anulând pct. 2, 3 și 4 din Actul de constatare nr.327/27 din 11.10.2021, cu respingerea în rest a acțiunii.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

40. La 19 iunie 2024, Autoritatea Națională de Integritate a depus recurs împotriva deciziei din 02 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 aprilie 2024, cu emiterea unei noi decizii, prin care cererea de chemare în judecată depusă de Veaceslav Onofriiciuc, să fie respinsă.

41. La 26 iulie 2024, avocatul Glușenco Eugeniu în interesele lui Veaceslav Onofriiciuc a depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 aprilie 2024, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 aprilie 2024 și menținerea hotărârii din 24 mai 2023.

ARGUMENTELE RECURSULUI

42. În motivarea recursului, Autoritatea Națională de Integritate a invocat că, consideră decizia Curții de Apel Chișinău din 02 aprilie 2024, drept ilegală și neîntemeiată.

43. În acest sens Autoritatea menționează că, în partea ce ține de modalitatea în care instanța de apel a apreciat legalitatea proporționalității sancțiunii aplicate de către inspectorul de integritate, au fost admise încălcări care în viziunea recurenteii sunt în măsură să caseze decizia instanței de apel prin prisma prevederilor art. 432 alin. (4) din Codul de Procedură Civilă.

44. Prin prisma cadrului normativ în vigoare la momentul emiterii actului de constatare, din moment ce inspectorul de integritate în rezultatul desfășurării procedurii administrative de control constată încălcarea regimului juridic al incompatibilităților (sau încălcarea oricărui alt regim juridic), emite un act de constatare, iar sancțiunile și anume: încetarea înainte de termen a mandatului, cu privarea de dreptul de a deține o funcție publică sau de demnitate public (eventual o funcție eligibilă) precum și, înscrierea în Registrul de stat al interdicțiilor survin ca efect al legii, fără ca inspectorul de integritate să dispună de o marjă de apreciere în acest sens.

45. Astfel, în condițiile în care legea prevede în mod expres tipul de încălcării și sancțiunile pentru aceste încălcări, inspectorul de integritate aplică norma specială.

46. Prin urmare, din moment ce inspectorul de integritate a constatat încălcarea de către Veaceslav Onofriiciuc, a regimului juridic al incompatibilităților, interdicția a aplicată în privința acestuia, privind decăderea din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese, a fost în strictă conformitate cu prevederile legale.

47. Astfel, inspectorul de integritate, după constatarea că intimatul nu a declarat în termenul legal conflictele de interese în care se afla, nu a soluționat conflictele de interese reale conform prevederilor legale și a încheiat actele juridice în temeiul art. 23 alin. (1) din Legea nr. 133/2016 (la momentul emiterii actului administrativ contestat), încălcarea prevederilor legale cu privire la conflictele de interese atrage răspundere disciplinară, contravențională, civilă sau penală, după caz.

48. În fundamentarea poziției a invocat decizia Curții Constituționale a RM, prin care Înalta Curte a statuat că, nu poate reține critica cu privire la încălcarea accesului la justiție prin faptul că aplicarea prevederilor contestate face imposibilă individualizarea răspunderii. Curtea a notat că, având în vedere specificul funcției, răspunderea subiectului survine în funcție de acțiunea/inacțiunea sa, conform legii. Curtea a reținut că legislatorul a definit clar tipurile de conflicte de interese și întinderea acestora, respectiv, consecințele lor în funcție de acțiunea/inacțiunea subiectului și circumstanțele cazului. Astfel, prevederile legale criticate reprezintă măsuri necesare pentru asigurarea transparenței în exercitarea funcțiilor publice și, mai mult, au ca scop garantarea exercitării cu imparțialitate a funcțiilor publice.

49. Complementar, în ordinea art. 23 alin. (6) din Legea nr. 133/2016, subiectul controlului urmează a fi decăzut din dreptul de a mai exercita o funcție publică pe o perioadă de 3 ani, cu înscriere în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică, ținut de Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu alin. (8) din acest articol.

50. Astfel, sancțiunea aplicată conform actului de constatare nr. 327/27 din 11 octombrie 2021, a survenit pentru încălcarea regimului juridic al conflictului de interese și nu afectează toate drepturile și privilegiile pe care le-a dobândit anterior intimatul.

51. Recurentul a indicat că Curtea de Apel Chișinău a interpretat în mod eronat legea atunci când a concluzionat că, Autoritatea ar fi dispus în limitele dreptului discreționar, de dreptul de a aplica o altă sancțiune în privința dl Veaceslav Onofriiciuc, or, având la bază cadrul legal indicat supra, se constată indubitabil că, inspectorul de integritate nu dispunea de o marjă de

apreciere în acest sens, motiv pentru care hotărârea judecătorească este pasibilă anulării în conformitate cu prevederile art. 386 alin. (1) lit. d) Cod de Procedură Civilă.

52. În motivarea recursului, avocatul Glușenco Eugeniu în interesele lui Veaceslav Onofriiciuc, a reiterat cele invocate în cerere de chemare în judecată, suplimentar a indicat că instanța de apel nu a examinat și nu s-a expus asupra chestiunii cu privire la încălcarea termenelor procedurii administrative și a menținut un act administrativ individual defavorabil ilegal, în condițiile în care actul de procedură făcut peste termen este lovit de nulitate.

53. La momentul inițierii și analizării procedurii administrative în privința lui Veaceslav Onofriiciuc, legea specială nu reglementa termenul în care procedura administrativă trebuia finalizată. Respectiv, la caz sunt aplicabile prevederile generale cu privire la termenul de finalizare a procedurii administrative și anume de 30 de zile.

54. Astfel, nu poate fi acceptată poziția intimatului că termenul stabilit de art. 60 alin. (1) din Codul administrativ nu i se aplica din motiv că Legea specială ar prevedea diferite termene însumarea cărora ar da un rezultat ce ar depăși 30 de zile, or, actul administrativ individual defavorabil a fost emis la 11.10.2021, până la intervenirea modificărilor legislative, iar careva acte din care ar rezulta prelungirea termenului dat de către Autoritatea Națională de Integritate, precum și realizarea condiției de înștiințare a lui Veaceslav Onofriiciuc, la materialele dosarului nu sunt.

55. În același context notează că, în lipsa actelor la dosarul administrativ, care să probeze repartizarea aleatorie prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor, Autoritatea a încălcat prevederile art. 30 alin. (1) și art. 37 alin. (1) al Legii cu privire la Autoritatea Națională de Integritate și principiul consacrat prin aceste norme, ceea ce denotă ilegalitatea procedurii de control și ilegalitatea actului de constatare.

56. A indicat recurentul, că la 10.06.2024 Autoritatea Națională de Integritate a înregistrat o sesizare similară în privința recurentului, precum că acesta a încălcat regimului juridic al conflictelor de interese, manifestat prin participarea sau luarea deciziei prin vot în privința dlui Iuri Onofriiciuc, primarul or. Vadul lui Vodă, care este și tatăl acestuia.

57. La 25.06.2024, în urma verificării prealabile a sesizării în privința recurentului, inspectorul de integritate a emis procesul-verbal nr. 181/22 de refuz al inițierii controlului, stabilind că având în vedere cadrul legal aplicabil coroborat cu cele indicate în sesizare, nu a fost posibilă stabilirea unei eventuale încălcări de către Veaceslav Onofriiciuc a regimului juridic al conflictelor de interese prin prisma elementelor constitutive ale conflictului de interese prevăzute expres de Legea nr. 133/2016, or, nu a fost determinat faptul că subiectul declarării urmare a participării prin vot la luarea deciziilor menționate supra în calitate de consilier local, ar fi fost

ghidat de urmărirea unui interes care să genereze pentru sine sau pentru persoane apropiate un avantaj personal de ordin material sau nematerial, fiind condiții obligatorii și indispensabile a conflictului de interese.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

58. Art. 244 alin.(1) din Codul administrativ:

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs”.

59. Art. 245 din Codul administrativ:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

60. Art. 245¹ alin. (1) lit. a) din Codul administrativ:

„Recursul este admis dacă: a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție.

61. Art. 193 alin. (3) și (3¹) din Codul administrativ stabilește:

„(3) Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători.

(3¹) În scopul uniformizării practicii judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 5 judecători, iar completul din 5 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 9 judecători.”

62. Art. 194 alin.(2) din Codul administrativ:

„În procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material”.

63. Art. 247 din Codul administrativ:

„Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art.245¹ alin. (1) lit. b) și d). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”

64. Art. 248 alin. (1) lit. a) și b) din Codul administrativ:

„În urma examinării recursului, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii:

a) respinge recursul și menține hotărârea și/sau decizia;

b) admite recursul, casează integral sau parțial hotărârea și/sau decizia și adoptă o nouă decizie”.

65. Art. 225 alin. (1-2) din Codul administrativ:

„Instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ.

Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.”

66. Art. 1 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate:

„Prezenta lege reglementează procedura de control al averilor și al intereselor personale, privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.”

67. Art. 5 din Legea nr. 132/2016:

„Autoritatea asigură integritatea în exercitarea funcției publice sau funcției de demnitate publică și prevenirea corupției prin realizarea controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.”

68. Art. 6 lit. b) din Legea nr. 132/2016:

„În vederea realizării misiunii sale, Autoritatea are următoarele funcții:

b) exercitarea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor;”

69. Art. 37 alin. (1-2) din Legea nr. 132/2016 (în redacția legii în vigoare în perioada sesizării și efectuării controlului):

„După repartizarea aleatorie a sesizării de efectuare a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate va dispune începerea controlului.

Prevederile art.31, art.32 alin.(3)–(5), art.33, art.34 alin.(2), art.35 și 36 se aplică în mod corespunzător și în cadrul procedurii de inițiere a controlului și de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.”

70. Art. 38 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 (în redacția legii în vigoare în perioadă sesizării și efectuării controlului):

„În urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că:

a) persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese;

b) persoana supusă controlului s-a aflat ori se află în stare de incompatibilitate;

c) persoana supusă controlului a încălcat restricțiile prevăzute de lege.”

71. Art. 39 alin. (1)-(2) din Legea nr. 132/2016 (în redacția legii în vigoare în perioadă sesizării și efectuării controlului):

„În cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese, inspectorul de integritate încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și îl trimite instanței judecătorești spre examinare conform procedurii stabilite de Codul contravențional al Republicii Moldova.

Din momentul în care actul de constatare a încălcării regimului juridic al conflictului de interese rămâne definitiv, Autoritatea sesizează, în termen de cel mult 5 zile, conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării în vederea declanșării procedurii disciplinare sau, după caz, în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale persoanei care a emis/adoptat actul administrativ sau a încheiat, direct ori prin persoane terțe, actul juridic, sau a luat ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.”

72. Art. 23 alin. (4) din Legea privind declararea averii și a intereselor personale nr. 133 din 17 iunie 2016, (în redacția legii în vigoare în perioadă sesizării și efectuării controlului):

„Fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.”

73. Art. 25 alin (6) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158-XVI din 04 iulie 2008:

„Situția de incompatibilitate prevăzută la alin.(2), (2¹), (2³) și (4) urmează să înceteze pe parcursul unei luni din momentul apariției acesteia. Dacă nu a eliminat situația de incompatibilitate în termenul prevăzut, funcționarul public este destituit din funcție.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

74. Referitor la termenul de declarare a recursului, prevăzut de art. 245 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la 02 aprilie 2024.

75. Din materialele cauzei rezultă că, instanța de apel a expediat la adresa de e-mail a participanților la proces copia deciziei motivate la 10 iunie 2024, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică, anexat la dosar.

76. Astfel, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Autoritatea Națională de Integritate și avocatul Eugeniu Glușenco în interesele lui Veaceslav Onofriuc, s-au conformat dispozițiilor art. 245 din Codul administrativ și au depus cererile de recurs în termen.

77. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a considerat inoportună citarea participanților la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, întrucât argumentele expuse au fost formulate cu suficientă claritate. La cazul din speță, toate punctele de drept care puteau exista, pot fi cercetate și soluționate în mod obiectiv pe baza înscrisurilor și documentelor prezente la dosar. Participanții la proces au avut posibilitatea să prezinte poziția în scris și să răspundă la argumentele părților adverse.

78. În cauza CtEDO Covalenco v. Moldova nr. 72164/14, hotărârea definitivă din 16 septembrie 2020, Curtea a statuat că este necesar organizarea unei audieri: a) în cazul în care există necesitatea de a evalua dacă circumstanțele au fost stabilite corect de către autorități (a se vedea Malhous v. Republica Cehă [MC], nr. 33071/96, § 60, 12 iulie 2001); b) atunci când circumstanțele cer ca instanța să-și formeze propria impresie referitoare la justițiabili, prin acordarea dreptului de a explica propria lor situație personală, în mod direct sau prin intermediul unui reprezentant (a se vedea Goș, pre-citată, § 51; Miller, recitată, § 34 in fine; și Andersson v. Suedia, nr. 17202/04, § 57, 7 decembrie 2010); c) în cazul în care instanța are nevoie de a obține o clarificare cu privire la anumite detalii, inter alia prin intermediul unei audieri (a se vedea Fredin v. Suedia (nr. 2), 23 februarie 1994, § 22, Seria A nr. 283-A, și Lundevall v. Suedia, nr. 38629/97, § 39, 12 noiembrie 2002).

79. Examinând recursurile declarate împotriva deciziei din 02 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în limitele controlului de legalitate, în lipsa părților, în raport cu criticile invocate, pe baza materialelor din dosar, în coroborare cu normele de drept aplicabile speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, consideră că recursul depus de avocatul Eugeniu Glușenco în interesele lui Veaceslav Onofriiciuc urmează a fi respins, iar recursul depus Autoritatea Națională de Integritate urmează a fi admis, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea în care s-a admis acțiunea înaintată de către avocatul Eugeniu Glușenco în interesele lui Veaceslav Onofriiciuc și s-au anulat pct. 2, 3, 4 din actul de constatare nr. 327/27 din 11 octombrie 2021, și emiterea unei noi decizii în această parte din considerentele ce succed.

80. Conform jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului instanța de judecată, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii (cauza Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09 decembrie 1994 §27).

81. În esență, circumstanțele cauzei prezentate de părți și determinate de instanțele de judecată în fazele procesuale anterioare denotă, în special, următoarele:

82. La 16 iulie 2021, la Autoritatea Națională de Integritate a fost înregistrată sesizarea din oficiu nr. 01/668, prin care s-a propus inițierea

controlului respectării regimului juridic al incompatibilităților de către Veaceslav Onofriiciuc, consilier în cadrul Consiliului local Vadul lui Vodă.

83. La 22 iulie 2021, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a fost repartizată electronic aleatoriu prin intermediul sistemului informațional automatizat e-Integritate, Sesizarea din oficiu nr. 01/668 din 16.07.2021 care a stat la baza formării dosarului de control nr. 20210229004 în privința dlui Veaceslav Onofriiciuc, consilier în cadrul Consiliului orașenesc Vadul lui Vodă, mun. Chișinău.

84. Potrivit sesizării, Veaceslav Onofriiciuc în perioada exercitării mandatului/funcției de consilier în cadrul Consiliului local Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, ar fi admis conflicte de interese consumate, prin prezidarea și participare la luarea deciziei (prin vot) în privința lui Iuri Onofriiciuc, primarul or. Vadul lui Vodă mun. Chișinău, (tatăl acestuia), ceea ce a întemeiat bănuiala rezonabilă privind eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese.

85. La 02 august 2021, în conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, prin procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 650/27, în privința lui Veaceslav Onofriiciuc, consilier în cadrul Consiliului local Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese. Prin scrisoarea nr. 04-27/4253 din 04.08.2021, Veaceslav Onofriiciuc a fost informat despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile sale prevăzute la art. 33 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

86. Conform scrisorii Comisiei Electorale Centrale nr.CEC8/4610 din 12.08.2021, Veaceslav Onofriiciuc deține mandat de consilier în Consiliul orașenesc Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, fiind ales la alegerile locale generale din 20 octombrie 2019, iar mandatul i-a fost validat prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 31.10.2019 (dosarul nr. 3-4257/19), urmare a alegerilor locale generale din 20 octombrie 2019.

87. La 04 august 2021, în conformitate cu art. 37 alin. 3 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, prin scrisoarea nr. 04-27/4253, Veaceslav Onofriiciuc a fost informat că în privința sa a fost inițiată procedura de control privind eventuala încălcare regimului juridic al conflictului de interese. La 20 septembrie 2021, Veaceslav Onofriiciuc, a prezentat Autorității Naționale de Integritate explicațiile la procedura de control inițiată.

88. La 11 octombrie 2021, Autoritatea Națională de Integritate a emis actul de constatare nr. 327/27, prin care:

1) A constatat că dl Veaceslav Onofriiciuc, exercitând funcția (mandatul) de consilier în cadrul Consiliului local Vadul lui Vodă. mun. Chișinău, având interes personal rezultat din relațiile sale cu persoana apropiată – (tatăl) Iuri Onofriiciuc, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin:

- nedeclararea în termenul legal a conflictelor de interese în conformitate cu art. 12 alin. (5) și alin. (7) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale;
- nesoluționarea conflictelor de interese reale în conformitate cu art. 14 alin. (2) și (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale;
- participarea la procedura de vot și luarea deciziilor în privința tatălui său, Iuri Onofriiciuc în cadrul ședințelor Consiliului local Vadul lui Vodă. mun. Chișinău din 19 februarie 2021, fapt prin care a admis consumarea conflictelor de interese, în conformitate cu art. 12 alin. (10) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

2) A sesizat Comisia Electorală Centrală, la rămânerea definitivă a actului de constatare, în vederea declanșării procedurii de revocare a mandatului dlui Veaceslav Onofriiciuc, consilier în cadrul Consiliului local Vadul lui Vodă. mun. Chișinău.

3) S-a decăzut dl Veaceslav Onofriiciuc, din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, inclusiv funcția de consilier, cu excepția altor funcții electorale, pe perioadă de 3 (trei) ani de la data încetării mandatului sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

4) S-a înscris dl Veaceslav Onofriiciuc, în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, de la data încetării mandatului sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

5) S-a adus la cunoștința dlui Veaceslav Onofriiciuc actul de constatare și s-a informat despre dreptul de a-l contesta în termen de 15 zile de la primirea acestuia în instanța de contencios administrativ (MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev, 3, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani).

89. Manifestând dezacordul cu actul de constatare menționat, Veaceslav Onofriiciuc a depus prezenta acțiune în instanța de judecată solicitând anularea acestuia.

90. Prima instanță prin hotărârea din 24 mai 2023 a admis acțiunea în contencios administrativ înaintată de Veaceslav Onofriiciuc împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, și a anulat Actul de constatare nr. 327/27 din 11 octombrie 2021 emis de Autoritatea Națională de Integritate.

91. Instanța de apel prin decizia din 02 aprilie 2024 a casat hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani din 24 mai 2023, și a emis o decizie nouă prin care: Acțiunea înaintată de către Veaceslav Onofriiciuc împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, s-a admis parțial. S-au anulat pct. 2, pct. 3 și pct. 4 din Actul de constatare nr. 327/27 din 11 octombrie 2021. În rest acțiunea înaintată de către Veaceslav Onofriiciuc, s-a respins ca neîntemeiată.

92. Verificând legalitatea deciziei atacate prin prisma argumentelor invocate în cererile de recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că soluția instanței de apel cu privire la anularea punctelor 2, 3 și 4 din actul de constatare nr. 327/27 din 11 octombrie 2021 este greșită, emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material, în rest decizia fiind legală și întemeiată.

93. Potrivit informației prezentate de Comisia Electorală Centrală a RM, prin scrisoarea nr. CEC8/4610 din 12.08.2021, s-a stabilit că, Veaceslav Onofriiciuc exercită mandatul de consilier în Consiliul orășenesc Vadul lui Vodă. mun. Chișinău, validat prin hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Râșcani) din 31.10.2019 (dosarul nr. 3-4257/19), urmare a alegerilor locale generale din 20.10.2019. Iar Iuri Onofriiciuc exercită funcția de Primar al orașului Vadul lui Vodă. mun. Chișinău, validat prin hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Râșcani) din 31.10.2019 (dosarul nr. 3-4257/19), urmare a alegerilor locale generale din 20.10.2019. De asemenea, reieșind din informația generată de Registrele informaționale de stat „Acces Web” s-a stabilit că, Iurie Onofriiciuc este tatăl lui Veaceslav Onofriiciuc

94. Veaceslav Onofriiciuc în perioada exercitării mandatului de consilier în cadrul Consiliului local Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, a admis conflicte de interese prin semnarea/emiterea actelor administrative în raport cu tatăl său Iuri Onofriiciuc, după cum urmează: - a participat la procedura de vot și luare a următoarelor decizii:

- **Decizia nr. 1/11 din 19.02.2021** cu privire la delegarea de împuterniciri, prin care s-a aprobat *„lista persoanelor împuternicite de a reprezenta interesele Consiliului or. Vadul lui Vodă în organele de resort și în instanțele de judecată, printre care se regăsește persoana apropiată (tata) - dl Iuri Onofriiciuc”*, semnată de către președintele de ședință, dl Veaceslav Onofriiciuc.

- **Decizia nr. 1/24 din 19.02.2021** cu privire la delegarea unor atribuții Primarului or. Vadul lui Vodă, prin care s-a decis *„delegarea atribuțiilor*

către Primarul or. Vadul lui Vodă (**tata**) în vederea repartizării fondului de rezervă al Primăriei or. Vadul lui Vodă în cazuri excepționale (incendiu, deplasări, boală, deces – ajutor rudelor, accident, ș.a.)” semnată de către președintele de ședință, dl Veaceslav Onofriiciuc.

- **Decizia nr.1/40 din 19.02.2021** cu privire la formarea comisiei de licitație, prin care „dl Iuri Onofriiciuc (tata) a fost desemnat ca președinte a Comisiei de licitație”, în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sunt apropiate (Iuri Onofriiciuc – tatăl dlui Veaceslav Onofriiciuc) și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor art. 12 alin. (4), (5) și (7) și art. 14 alin. (3) și (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese.

95. Astfel, Veaceslav Onofriiciuc, fiind subiect al declarării conform Legii nr. 133/2016, nu a respectat obligația de evitare a conflictelor de interese, deoarece în perioada exercitării mandatului de consilier în cadrul Consiliului orașenesc Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, a participat la procedura de vot și luarea unor decizii în privința tatălui său, Iuri Onofriiciuc.

96. Participarea lui Veaceslav Onofriiciuc la procedura de vot și luarea acestor decizii este confirmată prin procesul-verbal nr. 1 din 19.02.2021 al ședinței ordinare a Consiliului orașenesc Vadul lui Vodă, în care sunt indicați nominal consilierii ce au participat la aprobarea ordinii de zi și la luarea deciziilor ce îl vizau pe Iuri Onofriiciuc. Procesul-verbal este semnat de către Veaceslav Onofriiciuc, în calitate de președinte al ședinței și care nu a declarat în termen legal conflictul de interese în care se afla și nici nu a soluționat conflictul de interese prin abținerea de la luarea oricăror decizii în privința tatălui său, Iuri Onofriiciuc, care deținea funcția de primar al localității. Astfel, Veaceslav Onofriiciuc a admis consumarea conflictelor de interese în conformitate cu art. 12 alin. (10) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

97. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție opinează că, instanța de apel just a concluzionat legalitatea pct. 1 din actul de constatare nr. 327/27 din 11 octombrie 2021.

98. În contextul circumstanțelor expuse, instanța de recurs reține că, deși instanța de apel a constatat corect încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese și, respectiv, legalitatea punctului 1 din actul de constatare nr. 327/27 din 11 octombrie 2021 al Autorității Naționale de Integritate, aceasta neîntemeiat a anulat punctele 2, 3 și 4 din același act.

99. În opinia Completului de judecată al Curții Supreme de Justiție, instanța de apel eronat a concluzionat că măsurile dispuse de inspectorul de integritate la punctele 2, 3 și 4 din actul de constatare urmau a fi supuse analizei prin prisma principiului proporționalității, fiind aplicate în acest

sens, de către instanța de apel, prevederile art. 29 din Codul administrativ cu ignorarea dispozițiilor speciale ale art. 23 alin. (6) din Legea nr. 133/2016.

100. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, potrivit art. 23 alin. (3) și (4) din Legea nr. 133/2016, persoanele care admit încălcarea regimului juridic al incompatibilităților sau al conflictelor de interese poartă răspundere juridică. Astfel, conform alin. (3) al articolului menționat, constatarea unei stări de incompatibilitate nesoluționate în termenul legal constituie temei pentru încetarea mandatului ori a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării.

101. Totodată, art. 23 alin. (6) din Legea nr. 133/2016 prevede expres că subiectul declarării eliberat sau destituit din funcție potrivit alin. (3)-(5) este decăzut din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcția publică ori de demnitate publică respectivă sau din data încetării de drept a mandatului său. Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, ea nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului.

102. Instanța de apel neîntemeiat a ajuns la concluzia necesității anulării aplicării acestor sancțiuni, motivând prin faptul că inspectorul de integritate nu ar fi respectat principiul proporționalității prevăzut de art. 29 din Codul administrativ. Or, prevederile art. 23 alin. (3), (4) și (6) din Legea nr. 133/2016 instituie un regim juridic imperativ al sancțiunilor, care decurg *ope legis* din constatarea încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, fără a lăsa inspectorului de integritate vreo marjă de apreciere sau competență discreționară în alegerea ori individualizarea acestora.

103. În mod concret, alin. (3) și (4) ale art. 23 califică încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese drept temei legal direct pentru atragerea răspunderii juridice, inclusiv pentru încetarea mandatului ori a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării, iar alin. (6) stabilește, într-o manieră clară și neechivocă, consecința juridică obligatorie a unei asemenea constatări, constând în decăderea persoanei din dreptul de a exercita o funcție publică sau de demnitate publică pe o perioadă de 3 ani, respectiv, în cazul funcțiilor eligibile, interdicția de a ocupa aceeași funcție pe durata prevăzută de lege.

104. Prin urmare, aplicarea sancțiunii decăderii lui Veaceslav Onofriiciuc din dreptul de a exercita o funcție publică sau de demnitate publică, inclusiv funcția de consilier, precum și dispunerea înscrierii acestuia în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, nu reprezintă măsuri facultative sau de oportunitate, ci obligații legale ale inspectorului de integritate, care intervin automat și inevitabil ca efect al constatării consumării situației de conflict de interese.

105. În aceste condiții, inspectorul de integritate nu putea nici să renunțe la aplicarea sancțiunilor prevăzute de lege, nici să le înlocuiască ori să le

tempereze printr-o apreciere subiectivă a proporționalității acestora, întrucât o asemenea abordare ar contraveni caracterului imperativ al normei și ar echivala cu o încălcare a principiului legalității consacrat de art. 21 din Codul administrativ. De altfel, principiul proporționalității reglementat de art. 29 din Codul administrativ este aplicabil exclusiv în ipoteza exercitării unei competențe discreționare, respectiv acolo unde norma juridică conferă autorității publice o marjă de apreciere, fie sub aspectul oportunității aplicării sancțiunii, fie sub aspectul alegerii tipului ori gravității acesteia, prin utilizarea unor formule normative de tipul „poate aplica”, „cu aplicarea” ori „și/sau cu aplicarea” uneia sau mai multor sancțiuni alternative sau cumulative.

106.În asemenea situații, autoritatea este chemată să opteze între mai multe soluții juridice posibile, toate permise de lege, iar controlul de legalitate al instanței se extinde inclusiv asupra respectării principiului proporționalității, în sensul verificării caracterului adecvat, necesar și rezonabil al măsurii alese în raport cu scopul urmărit.

107.La caz, însă, normele art. 23 alin. (3), (4) și (6) din Legea nr. 133/2016 nu prevăd o marjă de alegere și nu utilizează formule permissive sau alternative, ci consacră un mecanism juridic strict determinat, în care constatarea încălcării regimului juridic al conflictelor de interese atrage în mod automat și obligatoriu consecințele sancționatorii stabilite de legiuitor.

108.În sensul acestui cadru normativ, inspectorul de integritate nu dispune de posibilitatea de a decide dacă aplică sau nu sancțiunea, care sancțiune o aplică sau în ce măsură o aplică. Rolul inspectorului de integritate fiind limitat la constatarea situației de fapt și la aplicarea efectelor juridice expres prevăzute de lege.

109.Prin urmare, aplicarea principiului proporționalității, în sensul art. 29 din Codul administrativ, este exclusă în cazul sancțiunilor instituite de art. 23 alin. (3), (4) și (6) din Legea nr. 133/2016, întrucât nu există o marjă de discreție administrativă, ci doar obligația legală a autorității de a aplica sancțiunile imperativ prevăzute, în temeiul și în limitele stabilite de legiuitor.

110.Mai mult, sancțiunea prevăzută expres de lege, care are drept scop de protecție a interesului public, nu poate fi modificată de instanță printr-un control de oportunitate sau prin invocarea proporționalității.

111.Curtea Constituțională a statuat, în Deciziile nr. 16 din 10.02.2020 și nr. 109 din 06.09.2022, că legislatorul a definit clar tipurile de conflicte de interese și limitele acestora, iar consecințele încălcării prevederilor legii sunt previzibile pentru destinatarii normelor. Astfel, subiectul declarării este obligat să declare și să soluționeze un conflict de interese real pentru a evita survenirea unui conflict de interese consumat, iar în situația în care, prin acțiune, subiectul admite consumarea conflictului de interese, inspectorul de integritate aplică interdicția prevăzută de art. 23 alin. (6) din Legea nr.

133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (a se vedea și Decizia Curții Constituționale nr. 143 din 16 decembrie 2019, § §21-25).

112.Astfel, sancțiunile dispuse prin punctele 2, 3 și 4 din actul de constatare nr. 327/27 din 11 octombrie 2021 sunt obligatorii, imperative și prevăzute expres de lege, intervenind de drept odată cu constatarea încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, motiv pentru care anularea acestora de către instanța de apel este lipsită de temei legal.

113.Corelând concluziile expuse, instanța de recurs ajunge la concluzia că pretențiile formulate de Veaceslav Onofriiciuc cu privire la anularea punctelor 2, 3 și 4 din actul de constatare nr. 327/27 din 11 octombrie 2021 sunt neîntemeiate și, în consecință, instanța de apel eronat a dispus anularea acestora.

114.În continuare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că nu poate reține argumentele reprezentantului lui Veaceslav Onofriiciuc, avocatului Eugeniu Glușenco, privind încălcarea procedurii administrative, termenilor de procedură și încălcarea procedurii de distribuirea aleatorie a sesizării.

115.În privința argumentului recurentului că, la caz, nu a fost respectat termenul general de 30 de zile al procedurii administrative, stabilit de art. 60 alin. (1) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, procedura administrativă în cadrul controlului averii și a intereselor personale este reglementată de o lege specială – Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, care este aplicabilă în mod direct speței date. Iar, conform art. 5 alin. (2) și (3) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, în caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.

116.La caz, norma specială – Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016 nu prevede un termen expres de finalizare a procedurii administrative, însă stabilește multiple termene pentru acțiuni procedurale ce urmează a fi efectuate de către inspectorul de integritate și care cumulativ depășesc termenul general de 30 de zile prevăzut la art. 60 din Codul administrativ.

117.Astfel, respectarea termenului procedurii administrative în cadrul controlului averii și a intereselor personale trebuie evaluată prin prisma legii speciale, în coroborare cu art. 27 din Codul administrativ, care prevede că, în cazul în care prezentul cod sau alte legi speciale nu impun un anumit termen, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze într-un termen rezonabil.

118.Respectiv, la verificarea chestiunii privind respectarea termenului de efectuare a controlului, urmează a se ține cont de ansamblul acțiunilor

întreprinse de inspectorul de integritate pe parcursul controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

119.În condițiile speței, din dosarul administrativ rezultă că, la 16 iulie 2021, Autoritatea Națională de Integritate a înregistrat sesizarea din oficiu cu nr. 01/668 în baza investigațiilor de pe portalul Moldova Curată despre un posibil conflict de interese admis în cadrul Consiliului local de la Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, mai exact consilierul Veaceslav Onofriiciuc, care ar fi prezidat cel puțin o ședință a Consiliului local în care ar fi fost luate decizii referitoare la tatăl său, care este primar. (f.d.1, dosar administrativ).

120.Prin procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 650/27, în privința lui Veaceslav Onofriiciuc, consilier în cadrul Consiliului local Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese (f.d. 13-14 dosar administrativ).

121.Iar, prin scrisoarea nr. CEC8/4610 din 12.08.2021, s-a comunicat că Veaceslav Onofriiciuc deține mandat de consilier în Consiliul orășenesc Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, fiind ales la alegerile locale generale din 20 octombrie 2019, iar mandatul i-a fost validat prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 31.10.2019 (dosarul nr. 3-4257/19), urmare a alegerilor locale generale din 20 octombrie 2019 (f.d. 10 dosar administrativ).

122.Tot din dosarul administrativ rezultă că prin scrisoarea nr. 04-27/4253 din 04.08.2021, Veaceslav Onofriiciuc a fost informat despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile sale prevăzute la art. 33 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (f.d. 16 dosar administrativ).

123.În data de 17 septembrie 2021, Veaceslav Onofriiciuc a prezentat poziția sa, vis-a-vis de inițierea controlului cu privire la pretinsa încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese, manifestat prin nedeclararea și nesoluționarea conflictului de interese apărut în raport cu tatăl său, Iuri Onofriiciuc (f.d. 61-63 dosar administrativ).

124.În circumstanțele de fapt menționate rezultă cert că inspectorul de integritate de la momentul repartizării sesizării până la emiterea actului de constatare a întreprins mai multe acțiuni, inclusiv a acordat subiectului declarării un termen rezonabil pentru a prezenta materiale suplimentare pe care le consideră necesare pentru a fi luate în considerare la emiterea actului administrativ, astfel receptând dreptul lui Veaceslav Onofriiciuc, de a prezenta date și informații suplimentare.

125.Prin urmare, instanța de recurs constată că termenul de efectuare a controlului averii și a intereselor personale inițiat în privința lui Veaceslav Onofriiciuc, deși a depășit 30 de zile, a fost unul rezonabil și justificat,

raportat la volumul și complexitatea informațiilor acumulate de Autoritatea Națională de Integritate, respectând dispozițiile legale aplicabile.

126. Deopotrivă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu poate reține deciziile invocate de reprezentantul lui Veaceslav Onofriiciuc, avocatul Eugeniu Glușcenco, cu titlu de jurisprudență relevantă, deoarece acestea nu corespund liniei jurisprudențiale actuale ale Curții Supreme de Justiție.

127. În acest sens, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, în prezent, practica Curții Supreme de Justiție a evoluat, iar soluțiile recente pe marginea unor astfel de categorii de litigii oferă o apreciere distinctă decât cea invocată de avocatul Eugeniu Glușcenco (a se vedea de exemplu: cauza Emilia Ciobanu vs Autoritatea Națională de Integritate – dosar nr. 3ra-1296/22; cauza Șalamai Valentina vs Autoritatea Națională de Integritate – dosar nr. 3ra-1214/22; cauza Vîrlan Viorica vs Autoritatea Națională de Integritate - dosar nr. 3ra-1243/22, ș.a.)

128. Referitor la argumentul privind pretinsa încălcare a procedurii de repartizare aleatorie a sesizării, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție observă că sesizarea a fost înregistrată la 16 iulie 2021 și repartizată la 22 iulie 2021, în conformitate cu art. 30 alin. (1) din Legea nr. 132/2016, prin mecanismul electronic de repartizare aleatorie SIA „e-Integritate”. Totodată, din materialele dosarului rezultă că eventualul decalaj nu a afectat desfășurarea și substanța procedurii administrative, nu a influențat legalitatea actelor întreprinse și nu a generat vreo atingere adusă drepturilor ori intereselor legitime ale părților.

129. În aceste circumstanțe, instanța de recurs conchide că argumentul invocat de recurent cu privire la încălcarea procedurii de repartizare aleatorie este neîntemeiat și urmează a fi respins.

130. Sintetizând cele reliefate supra, instanța de recurs constată netemeinicia pretențiilor recurentului Veaceslav Onofriiciuc, prin urmare netemeinicia deciziei instanței de apel în partea admiterii acțiunii.

131. Pentru motivele expuse, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de avocatul Eugeniu Glușcenco în interesele lui Veaceslav Onofriiciuc, de a admite recursul declarat de Autoritatea Națională de Integritate, de a casa parțial decizia din 02 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în partea admiterii acțiunii lui Veaceslav Onofriiciuc și anulării punctelor 2, 3 și 4 din actul de constatare nr. 327/27 din 11 octombrie 2021, cu emiterea în această parte a unei noi decizii de respingere a pretențiilor lui Veaceslav Onofriiciuc împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea pct. 2, 3 și 4 din actul de constatare nr. 327/27 din 11 octombrie 2021.

132.În conformitate cu prevederile art. 248 alin. (1) lit. a) și b) și alin. (3) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul depus de avocatul Eugeniu Glușcenco în interesele lui Veaceslav Onofriiciuc.

Admite recursul depus de către Autoritatea Națională de Integritate.

Casează parțial decizia din 02 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Veaceslav Onofriiciuc împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, și anume în partea ce vizează anularea punctelor 2, 3 și 4 din actul de constatare nr. 327/27 din 11 octombrie 2021 emis de Autoritatea Națională de Integritate, și în această parte emite o decizie nouă prin care:

Respinge ca neîntemeiate pretențiile înaintate de Veaceslav Onofriiciuc împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea punctelor 2, 3 și 4 din actul de constatare nr. 327/27 din 11 octombrie 2021 al Autorității Naționale de Integritate.

În rest, menține decizia din 02 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni